

↳ Selyem Zsuzsa

Csillogó türkizkék

In memoriam Király Tamás

A 1. perc képe a 20. perc képe mellett

1 perc

Nem ismerek rá, de az az én biciklim, a könyvespolcnak támasztották, én egy pici íróasztalnál varrok, a biciklit nem érinthetem, pedig közel van, még öt napig, tudom, itt kell maradnom, míg ebből a sok rongyból ruha nem lesz. Egy férfi, mindig is ott volt, gumilövedékeket dobál ki puszta kézzel az ablakon a térre, majd feladja, összetúrja a különféle szöveteket, keresgélni kezd a polcokon, a könyveket lesepri a földre, a biciklimet egyetlen rugással felborítja, letöri a pedálját, letépi a kormányát, a csengőjét, s kész is a gépfegyver. Mínek ijesztgessem a nyestkuttyákat, mondja, és rám irányítja. Azonnal elalszom.

20 perc

A hátán különböző formájú és méretű aranygombok, aztán már én voltam, akinek a meztelen hátán aranygombok voltak, nem láttam őket persze, de éreztem lányos csillogásukat. Egy hang valahonnan fentről zengte, hogy ott, balra van a test legérzékenyebb pontja, majd nyelvét a hátsómba fúrta. Teljesen kicsavarodtam, próbáltam elkapni a tekintét, a mennyezet a Sixtus-kápolnáé, körülöttünk turisták tolakodtak, mosolyogtak, fényképezkedtek, egyikük úgy nézett ki, mint hajdani franciatanárom, pont az ő szemébe nézek, odamegyek, hogy köszöntsem, köves az út, sötét van, lökdösnek a turisták, kétoldalt gyertyák égnek. Meredek ösvény vezet lefelé a patakhoz, teagyertyák úsznak benne, Kleopátra és egy vörös kislány ül egy nagyobb és egy kisebb széken a csobogó vízben, a székek kékek, és egymáshoz vannak kötözve. Mindenki tapsol. Kleopátra és a vörös kislány is. A kislány életében először és utoljára érzi magát valakinek. Ezt onnan tudom, hogy én vagyok az. A patak dülöngélve világít, mint egy eltévedt, műanyag karácsonyfa, amit a szárítóból hoz be a lakásba az édes öreg, húzza a földön, több mázsányi lehet a súlya, odamegyek, hogy segítsek, de elhessent: hát hogy nézel te ki, mondja megvetéssel, és valóban, semmi ruha nincsen rajtam, ettől kis híján felébredek, de az édes öreg valahogy fölállítja a fát. Mindig ilyen ócskasággal szedálnak le, isten-hazacsalád. Az édes öreg megtörli homlokát, tiszta por lesz az arca, és már vágja is be maga mögött az ajtót, pereg a vakolat, nagyanya hozza a kicsi seprút és a lapátot, majd odamegy a fához, és fél kézzel, mintha tollpihéből volna, arrébb teszi. Nézi az édes öreg a lassan szálló tollpihét a félhomályban, a feje mindjárt szétrobban, a szoba gondosan el van függönyözve, nagyanya belép egy pohár vízzel és egy doboz orvossággal, az édes öreg szemével int, hogy kapcsolja csak fel a villanyt, nagyanya fölkapcsolja, az édes öreg gondosan megvizsgálja a pirulát, rajta van-e az A betű, lenyeli, majd odabiccant nagyanyának, hogy villanyt lekapcsolni és tűnés. Fejére húzza a paplant, a fal felé fordul.

6 óra

Nagy, ovális asztnál ülnek egy hatalmas, ovális teremben, egy óriási, ovális épületben. Az asztal úgy, ahogy van, oválishan, egy nagy sakktabla, a közepébe durván, kulccsal vagy bicskával, A betű van vésve. Az édes öreg mintha időtlen idők óta ott üldö-

gélne, köréje pedig egyre gyűlnek az emberek, a székek szorosan egymás mellett, de így is van, aki már nem fér oda az asztalhoz. Mindenki az édes öreget hallgatja.

— A prímszámok természetes, egész számok, csak önmagukkal és 1-gyel oszthatók, de ne higgye senki, hogy végtelen sok prímszám van, mert pontosan lehet tudni, hány. Ahogy lát-szólag a Riemann-sejtést sem tudta bizonyítani senki — egyébként a legcukibb sztori a Szovjetunióban, hol máshol, történt, egy bizonyos Gavrilov, Gáborka, ugye, az ogyesszai egyetem lapjában publikálta a megoldását, ami, fájdalom, tök tévesnek bizonyult. Természetesen ez a tény nem tántorította el Gáborkát, hogy külön brosúrában még kétszer kiadja eszmefuttatását — szóval a Riemann-sejtés arról szól, egyszerűen fogalmazva, hogy mind értsétek, hogy a prímszámok egyenletesen oszlanak el a komplex számok tartományában, azaz a zérushelyek…

Az édes öreg elakad, mert ahogy beszéd közben folyamatosan pásztázza közönségét, egyszercsak azt kell látnia, hogy Kleopátra az asztaltól kifordulva játszik a telefonján. Mély levegőt vesz és egy oktávval fennebb kezd:

— Nektek elárulom, hogy már tizennégy éves koromban bebizonyítottam a Riemannn-sejtést, ami azért nem semmi, hiszen ez egyike az egy milleniumi dollárt érő, úgynevezett milliő-problémáknak.

Az édes öreg elégedetten veszi tudomásul, hogy a dollár szó-ra Kleopátra egy finom mozdulattal dekoltázsába csúsztatja pici, égővörös telefonját, és tágra nyílt szemmel úgy néz rá, mintha egy pillanatra se szűnt volna meg figyelni.

— Ha volna itt két dobókocka, meg is mutatnám nektek.

Az édes öreg Kleopátrára néz, el is tűnne a két kis mell közötti völgyben, de valaki az orra elé gurít két dobókockát. Megrázza magát, és lassan, tűnődve kézbe veszi a két követ. Nézegeti, nézegeti, majd óvatosan, kétkedve megpörgeti őket. 5 és 2. Az asztal körül egyre többen vannak, behajolnak, várják a következő dobást. 3 és 4. Néhányan ugrálnak örömükben, mások elmerengnek, megint mások lökdösődni kezdenek, míg újra meg újra sikerül valakit kiszorítani az asztal mellől. Dobásra várva fogadásokat kötnek, egy kompakt csoport ütemesen kiabálja: mi-li-ó, szemben velük azt ordítják: mi-le-ni-um. Az édes öreg újra dob. 1 és 6. Ezt meglátva a milliós tábor a milleniumosnak esik, ezek előkapják fegyvereiket, ijak, nyilak, falovak és körzők és strandvisítás, mígnem az édes öreg az asztalra nem csap, és szaggatottan azt nem mondja:

— Hiába. Nézzük. Más-más. Városban. Különböző. Időzónában. Együtt. A. Rigoletto. Ugyanazon. Előadását. Ha. Rjongóink. Térdét. Simogatjuk. Az. Asztal. Alatt. Mit. Térdét. Combját.

Az emberek közben lecsendesedtek, adnak-vesznek, az édes öreg egy riadt alakot figyel, ahogyan paradicsomot kér az egyik kofától, de valamitől megijed, és pénzt, szatyrot odahagyva, gyors léptekkel, időnként összeütközve ezzel-azzal továbbsiet. Tartozom neki valamivel, érzi az édes öreg, de ebben a fülledt levegőben sehogyan sem jut eszébe, hogy mivel. Nézelődik, hol

lehet, de hiába erőlködik, nem jut eszébe már az sem, hogy kit keres. Ezt használja ki Carlos, a Sakál. Az öreghez férkőzik, rálapul egész testével, és kéjesen a fülébe suttogja: újra meg újra koncepciós perben ítélnek el, édesem, ez a világ megváltásra szorul, de énnekem az a szakmám, hogy megváltsam a világot, mondhatni professzionális forradalmár volnék, de ez a per egy hazugság, az egész világot átszövi a hazugság, mert a legkisebb mértékben sem bírják elviselni az igazságot, s ha valaki erővel mondja ki az igazságot, azt még kevésbé bírják elviselni — ne hagyjál magamra, suttogja a Sakál, majd hirtelen beleüvölti az édes öreg fülébe: de az igazság napja eljő! és máris reszkethet mindenki! mert akkor az embereim nem lesznek kíméletesek! ahogyan vele sem voltakotk kíméletesek!

Ijedten pakolják el áruikat a kofák, már az első kövér esőcseppek hullanak, szél cibálja a fák koronáját, az asztalok felborulnak, a falak leomlanak, az édes öreg lába elé tükörcserepek hullanak, véletlenül belenéz az egyikbe, rémült bohóc tekint vissza rá. Mellette, egy közeli ágon egy csillogó, türkizkék madár, felé tart, egyenesen a bohóc hatalmas, vörös szájába, az édes öreg öklendezik, a madár nem tud lennebb szállni, ott verdes körbe-körbe, a limbóban.

5 nap

Nahát, a tél már a végét járja. A fák még csupaszok, sovány, fekete ágacskák a szürkésfehér ég felé. Csend van. A park legyengült madarainak nincs másra energiája, mint bogyókat keresgélni, nyelni, összekuporodni, nem megfagyni. Valahonnan egyszercsak türkizkék fény világítja be a Bois de Boulogne elhagyatott sétányát, türkiz lesz hirtelen a szürkésbarna, őszről ittmaradt avar, vagy nem is tudom, lehet, hogy nem avar az, csak puszta föld. Türkiz a fák törzse is egy darabig. Férfi közeledik cigarettával a kezében, sálja fekete, kalapja, haja, nadrágja fekete, rövid kabátja — rövid kabátja égőfekete. Valahonnan menüett-szerű zene hangzik fel, a koratavasz későtavaszá vált, a férfi veled akar beszélgetni.

Fehér kezeslábast viselő nő lassan lépeget elő egy fa mögül, teste fehér gyűrűkből alkotott, a földön hosszan tekergő hernyóban végződik. Tücskök ciripelnek, talán nyár van, igen, ez már biztosan nyár, tetőtől talpig fehérbe öltözött alakok jelennek meg, puhán emelik kezüket, lábukat. Nézd, milyen gyönyörűek, szeretné mondani neked a férfi, de te éppen a telefonodat nézed, ott remeg a kezedben, és nem tudod eldönteni, hogy fölvedd-e. A fehér kezeslábasokra és fehér kapucnikra egy vállfárol csodásnál csodásabb fehér ruhákat és kalapokat ad rá, miközben még mindig rád is figyel valamiért, és te a kisinyovi mosodaszínházról mesélsz, ahol egészen valóságosan azt mutatták be, milyen brutálisak a rendőrök és a politikusok, a politikusok és a rendőrök. Király, mert valamiért ez a neve az égőfekete kabátos férfinak, mosolyogva megkérdi:

— Mosoda? Egy ruhákat tervező embernek szent hely.

Innentől kezdve kezdsz figyelni erre a Királyra, észreveszed kabátjának bársonyát, benne a vesztes időt.

A 20. perc képe a 1. perc képe mellett

— Baltazár éjjelén minden megtörténhet. A valóság és az álom között eltűnnek a határok, és a tudat sűrűjében felsejlik a szépség. Varázslat? Vagy egyszerűen tényleg ilyenek volnánk?

Down-kóros férfi csupatüske fehér ruhában, fehér tuskekoronában táncol egy csodaszép fiatal királynővel, fehér bicikli felső csővére ülteti a királynőt, és oldalt, lábát a földtől újra meg újra ellökve haladnak, te pedig ámulva nézed, hogy nemcsak a modell alkatú királylány gyönyörű, hanem gyönyörű a fehér tuskébe öltözött Down-kóros férfi is. A fehér bicikli is, persze.

Változik a zene, elektronikus dzsessz erős dobritmusára lépkedve, gitár hangjára hullámozva egy átlátszó gömbölyűség jelenik meg, Magasságra nagyjából akkora, mint egy tízéves gyermek. Csakhogy egy gömb. Elragadtatottan mosolyog. Te is azt teszed, de hirtelen belédhasít közvetlen közeledből egy unott, csúfondáros hang: mekkora örülség ez, gyereink inkább mozi-ba.

Keresed Királyt, vajon hallotta-e. Nem valószínű: elgondolkodva néz egy fekete fagolyókkal kivarrt ruhát egy erősen rúzsozott szájú fiatal férfin. Ádámcsutkáját vékony, fekete sál lágyítja, fekete turbánt visel, a turbánon szintén fekete fagolyókból álló gyöngysor véletlenszerű köröket ír. Király hátratett kézzel áll, elmerülve a kérdésben: valóban ez ő? Ez lenne az ő valósága? Méltó-e hozzá a ruhám? A férfi tükörben látja eddig soha nem sejtett szépségét. Úristen, mi lesz velem, gondolja.

Király kér, hogy sodorj neki egy cigit, és Gelei Edit neo-avantgárd művészről mesél, aki a hatvanas évek végén Budapesten megtanult pillangózni, és azt csinálta, hogy amikor a víz alatt volt, ordította fenntartásait a rendszerrel szemben. Erdély Miklós meg, ahányszor Edit felbukkant levegőt venni, visszanyomta a fejét a víz alá.

Két hatalmas, pufajkás férfi tűnik fel, a pufajka alatt mindketten fehér inget és fekete nyakkendőt viselnek, fenyegetően néznek körül, senki ne érjen egy ujjal sem a közöttük ezüstszürke asztrahánnak tűnő hálóköntösben, piros alapon színes virágos pizsama-kompléban, egyik kezét köntöse zsebében tartva, másikban retiküllel sétáló Marc Jacobshoz. Nyakában bordó sál lóg, épp olyan színe van, mint a mögöttük álló Király zakójának a fekete kabát alatt.

A világ egyik legszegényebb és a világ egyik leggazdagabb divattervezője. Ha azt mondog most nekem, hogy vegyem észre, hiába minden, a szegény látja a gazdagot, de a gazdag nem látja a szegényt, akkor én azt válaszolom, hogy ez ugyan igaz, de jelent-e valamit? Lábujjhegyre állsz, és megpróbálsz átlátni Marc Jacobson és testőrein, mert érzed, valahol ott áll mögöttük Király: éppen elkapod a tekintét, ő is lábujjhegyen áll egy Marc Jacobs-os fotó kedvéért. Ő sem nevet, te sem. Nyestkuttyák sírását hallani.